

הלכות תרומות פרק יג

א. התרומה עולה, באחד ומאה. כיצד: סאה תרומה שנפלה למאה סאה שלחלין, ונתערב הכל מפריש מן הכל סאה אחת, ונותנה לכוהן; והשאר מתר לזרים. וכל תרומה שאין הכוהנים מקפידין עליה, כגון תרומת הפליסין והחרובין ושעורים שלאדום אינו צריך להגביה: הואיל ונפלה למאה בטלה במעוטה, והכל מתר לזרים.

ב. נפלה סאה תרומה לפחות ממאה נעשה הכל מדמץ, וימכר הכל לכוהנים בדמי תרומה, חוץ מדמי אותה סאה. במה דברים אמורים, בשנתערב מין במינו. אבל נתערב מין בשאינו מינו, בנותן טעם אם יש בכל טעם תרומה, נעשה הכל מדמץ, וימכר לכוהנים, חוץ מדמי תרומה שבו; ואם טעם הכל טעם חלין, הכל מתר לזרים.

ג. סאה תרומה שנפלה למאה, והגביה סאה מן הכל, ונפלה הסאה שהגביה למקום אחר אינה מדמעת אלא לפי חשבון; וכן סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה, ונעשה הכל מדמץ, ונפל מן המדמץ למקום אחר אינו מדמץ אלא לפי חשבון.

ד. כיצד: הרי שנפל עשר סאין שלתרומה לתשעים סאה חלין, ונדמץ הכל אם נפל ממדמץ זה עשר סאין לפחות ממאה חלין, נדמץ: שהרי יש בעשר שלמדמץ סאה שלתרומה. נפל לתוכן פחות מעשר סאין, אינן מדמעות.

ה. במה דברים אמורים, בדבר שאין דרכו להבילל, כגון חטים לחטים או קמח לקמח. אבל דבר שדרכו להבילל, כגון שמן תרומה לשמן חלין או יין תרומה ליין חלין הולכין אחר הרב: אם רב תרומה, הרי זה מדמץ בתרומה; ואם רב מן החלין הרי הוא כחלין ואינו מדמץ, אף על פי שהכל אסור לזרים.

ו. סאה תרומה שנפלה למאה, הגביהה, ונפלה סאה אחרת, הגביהה, ונפלה אחרת הרי החלין מתרין: עד שתרבה תרומה על החלין שאם נפלו לתוך המאה חלין מאה סאה ועוד שלתרומה סאה אחר סאה, נעשה הכל מדמץ.

ז. סאה תרומה שנפלה למאה, ולא הספיק להגביהה עד שנפלה סאה אחרת אם ידע בראשונה קדם שתפל השניה, לא נדמץ: אלא מפריש סאתים, והשאר מתר הואיל והיה לה לעלות, הרי היא כאלו עלתה. ואם לא ידע בסאה ראשונה אלא אחר שנפלה השניה הרי זה מדמץ, וכאלו נפלו שתיהן כאחת.

ח. אין פסלת שלתרומה מצטרפת עם התרומה לאסור החלין, אבל פסלת שלחלין מצטרפת עם החלין להעלות את התרומה. כיצד: חטים יפות שלתרומה שנפלה למאה סאה חטים רעות שלחלין, וטחן הכל אף על פי שהמרסן שלחלין מרבה ושלתרומה מועט, והרי הקמח שלתרומה בפחות ממאה מקמח החלין הרי זה עולה, ומשערין בקמח עם המרסן שהוא מאה ואחד.

ט. אבל אם נפלה סאה שלחטים רעות שלתרומה לפחות ממאה סאה שלחטים יפות שלחלין, וטחן הכל, והרי הקמח

שְׁלֵתְרוּמָה אֶחָד מִמָּאָה מְקַמַּח הַחֲלִין הָרִי זֶה עוֹלָה בְּמָאָה
וְאַחַת, שֶׁהָרִי הוֹתִירוּ הַחֲלִין וּפְחַתָּה הַתְּרוּמָה.

י. לֹא יִין שְׁלֵתְרוּמָה צָלוּל שֶׁנֶּפֶל לְמָאָה לֹאֲגִין עֲכוּרִין אֵין
מוֹצִיאִין שְׁמָרִים שְׁבָהֶם, אֲלֹא מַעֲלִין אֶת הַלֹּאֲגִין; וְכֵן אִם נֶפֶל לֹאֲגִין
עֲכוּר לְמָאָה לֹאֲגִין צָלוּלִין, אֵין מוֹצִיאִין שְׁמָרִים שָׁבוּ. לֹאֲגִין מִים
שֶׁנֶּפֶל לְתַשְׁעָה וְתַשְׁעִים לֹאֲגִין יִין, וְאַחֵר כֶּךָ נֶפֶל לְתוֹךְ הַכֹּל לֹאֲגִין
יִין שְׁלֵתְרוּמָה נִדְמָע הַכֹּל: שְׂאִין הַמִּים מַעֲלָה אֶת הַיִּין.

יא. סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנֶּפֶלָה לְפָחוֹת מִמָּאָה חֲלִין, וְנֶפֶלוּ חֲלִין
אַחֲרֵיהֶם עַד שֶׁהוֹתִירוּ עַל מָאָה אִם בְּשׁוּגָג, הָרִי זֶה עוֹלָה בְּאַחַד
וּמָאָה. וְאִם בְּמִזִּיד, הָרִי הַכֹּל מִדְּמָע שְׂאִין מִבְּטָלִין אֶסּוּרֵי תוֹרָה,
לְכַתְּחִלָּה.

יב. תְּרוּמַת חוּצָה לְאַרְץ מִתֵּר לְבַטֵּל אוֹתָהּ בְּרֹב, וְאוֹכֵל אוֹתָהּ
בִּימֵי טְמֵאָתוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא אִם הָיָה לוֹ יִין שְׁלֵתְרוּמַת חוּצָה
לְאַרְץ נוֹטֵל מִמֶּנּוּ לֹאֲגִין אֶחָד וְנוֹתֵן עָלָיו שְׁנֵי לֹאֲגִין חֲלִין, וְנִמְצָא
הַכֹּל שְׁלוּשָׁה; וְאַחֵר כֶּךָ נוֹטֵל מִיֵּין שְׁלֵתְרוּמָה לֹאֲגִין וְנוֹתֵן לְתוֹךְ
הַשְּׁלוּשָׁה, וּמִגְבִּיָּה מֵאַרְבַּעַתָּן לֹאֲגִין וְשׁוֹתָהּ; וְחוּזֵר וּמִשְׁלִיךְ לְתוֹכָן
לֹאֲגִין אַחֵר, וְחוּזֵר וְנוֹטֵל לֹאֲגִין וְשׁוֹתָהּ; וְכֵן נוֹתֵן לֹאֲגִין תְּרוּמָה וְנוֹטֵל
לֹאֲגִין מִן הַתַּעֲרֻבָת, עַד שֶׁיִּכְלָה כָּל הַיִּין שְׁלֵתְרוּמָה: וְנִמְצָא שֶׁבַטֵּל
כְּמָה לֹאֲגִין, בְּשְׁנֵי לֹאֲגִין שְׁלֵתְרוּמָה.

יג. הַזֹּרֵעַ תְּרוּמָה בְּצֵד הַחֲלִין, וְלֹא נוֹדַע אֵיזָה הוּא זֶרַע
הַתְּרוּמָה אֶפְלוּ הָיָה מָאָה לִגְנָה שְׁלֵתְרוּמָה וְלִגְנָה אַחַת שְׁלֵתְרוּמָה,
כֶּלֶן מִתְּרִין. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּדָבָר שֶׁזָּרְעוּ כּוֹלָה בְּקֶרֶקַע,
כְּגוֹן הַחֲטִים וְהַשְּׁעוּרִים וְכוּצָא בָּהֶן; אֲבָל דָּבָר שְׂאִין זֶרַעוּ
נִפְסָד בְּאַרְץ, כְּגוֹן הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים אֶפְלוּ מָאָה לִגְנָה שְׁלֵתְרוּמָה
וְלִגְנָה אַחַת מִתְּרִין בִּינְיָהֵן, הַכֹּל מִדְּמָע. וְאִם נִתְּלַשׁ הַכֹּל,
תַּעֲלָה הַתְּרוּמָה בְּאַחַד וּמָאָה; וְלֹא יִתְּלַשׁ, לְכַתְּחִלָּה.

יד. שְׁתֵּי קִפּוֹת, אַחַת שְׁלֵתְרוּמָה וְאַחַת שְׁלֵתְרוּמָה, וְאֵין יָדוּעַ
אֵיזֶה הִיא, אוֹ שֶׁנֶּפֶלָה סָאָה שְׁלֵתְרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן, וְאֵין
יָדוּעַ לְהִיכֵן נֶפֶלָה, וְאַחֵר כֶּךָ נֶפֶלָה אַחַת מִשְׁתֵּי הַקִּפּוֹת לְתוֹךְ
הַחֲלִין אֵינָה מִדְּמָעָתָן; וְכֵן אִם זֶרַע אַחַת מֵהֶם, הַגְּדוּלִין חֲלִין
לְכָל דָּבָר. וְהַשְּׁנִיָּה נוֹהֵג בָּהּ כְּתְּרוּמָה.

טו. נֶפֶלָה הַקֶּפֶה הַשְּׁנִיָּה לְמָקוֹם אַחֵר, אֵינָה מִדְּמָעָתָן; וְכֵן אִם
זֶרַע אַחֵר אֶת הַשְּׁנִיָּה, הַגְּדוּלִין חֲלִין. נֶפֶלוּ שְׁתֵּיהֶן לְמָקוֹם אֶחָד,
מִדְּמָעוֹת כְּקִטְנָה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן. זֶרַע אֶחָד אֶת שְׁתֵּיהֶם בְּדָבָר שֶׁזָּרְעוּ
כּוֹלָה, הַגְּדוּלִין חֲלִין; וּבְדָבָר שְׂאִין זָרְעוּ כּוֹלָה, הַגְּדוּלִין מִדְּמָע.

טז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּזֹרֵעַ אֶת הַשְּׁנִיָּה עַד שֶׁלֹּא קָצַר
אֶת הָרֵאשׁוֹנָה. אֲבָל אִם קָצַר אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּךָ זָרַע
אֶת הַשְּׁנִיָּה אֶפְלוּ בְּדָבָר שְׂאִין זָרְעוּ כּוֹלָה הַגְּדוּלִין חֲלִין, שְׂאִין
תָּלוּשׁ וּמִחֶבֶר נִעֲשִׂין הוֹכֵחַ זֶה לָזֶה.

יז. שְׁתֵּי קִפּוֹת, אַחַת שְׁלֵתְרוּמָה וְאַחַת שְׁלֵתְרוּמָה, וְלִפְנֵיהֶן שְׁנֵי
סָאִין, אַחַת שְׁלֵתְרוּמָה וְאַחַת שְׁלֵתְרוּמָה, וְנֶפֶלוּ אֵלָיו לְתוֹךְ אֵלָיו
מִתְּרִין: שְׂאִין אוֹמֵר חֲלִין נֶפֶלוּ לְתוֹךְ הַחֲלִין, וְתְּרוּמָה לְתוֹךְ
הַתְּרוּמָה וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָבוּ חֲלִין עַל הַתְּרוּמָה. בְּמָה דְּבָרִים
אֲמוּרִים, בְּתְּרוּמָה בְּזִמָּן הַזֶּה שֶׁהִיא מִדְּבָרֵיהֶם; אֲבָל בְּתְּרוּמָה
שְׁלֵתְרוּמָה, עַד שֶׁיִּרְבוּ חֲלִין עַל הַתְּרוּמָה.

יח. סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנֶּפֶלָה לְתוֹךְ הַכֶּרִי, וְאָמַר תְּרוּמַת הַכֶּרִי הַזֶּה

בתוכו במקום שנפלה אותה סאה, שם נסתימה תרומת הכרי, ונדמע הכל, בתרומה שנפלה ובתרומת הכרי.

יט. אמר תרומת הכרי בצפוננו חולקין אותו לשנים, והחצי שבצפון לשנים: ונמצא רביע הכרי שהוא צפון צפוננו, הוא המדמע.

כ. היו לפניו שני כריים, ואמר תרומת שני כריים באחד מהן הרי שניהן מדמעין; היו לפניו שתי סאין וכרי אחד, ואמר הרי אחת מן הסאין האלו עשויה תרומה על הכרי הזה הרי אחת מהן תרומה, ואין ידוע איזו היא. היו לפניו שני כריים וסאה אחת, ואמר הרי זו תרומה על אחת מן הכריים האלו הרי היא תרומה; ונתקן אחד מהן, ואין ידוע איזה הוא המתקן מן הטבל.

הלכות תרומות פרק יד

א. חמשים תאנות שחורות וחמשים לבנות, שנפלה לתוכן תאנה אחת שלתרומה היתה לבנה, השחורות מתרות והלבנות מדמעות; היתה שחורה, השחורות מדמעות, והלבנות מתרות. ואם אין ידוע אם שחורה היתה, אם לבנה עולה באחד ומאה מן הכל; ידע מה היתה אחר שנפלה, ושכח הרי כלן מדמע.

ב. וכן עגולי דבלה ומלבנים שלדבלה, שנפל עגול או מלבן שלתרומה לתוכן, ואין ידוע אם מלבן היה או עגול הרי העגולין מצטרפין למלבנים, ותעלה תרומה באחד ומאה מן הכל.

ג. עגולי דבלה גדולים וקטנים, שנפל עגול דבלה לתוכן, ואין ידוע אם גדול אם קטן הרי הן מעלין בין במנין בין במשקל. פיצד: נפל עגול למאה עגולין גדולים וקטנים הריני אומר קטן נפל, ומגביה אחד קטן.

ד. נפל עגול לתוך ארבעים עגול, מהן עשרים עגול משקל כל אחד ארבע ליטרין, והאחד ועשרים משקל כל אחד ליטרה הואיל ומשקל הכל מאה ליטרין ואחד, הריני אומר קטן נפל, ומגביה אחד מן הקטנים. והקמח והסלת אינן מצטרפין להעלות את התרומה.

ה. סאה חטים שלתרומה, שנפלה על פי המגורה שלחטים אין משערין אותה במאה ואחד: שאין משערין אלא אם נבללה תרומה עם החלין, או אם אין ידוע באיזה מקום נפלה התרומה. וכיצד יעשה: רואין את התרומה כאלו היא חטים על גבי שעורים, ומפריש התרומה עצמה שנפלה על פי המגורה עם מעט מן החלין שנפלה עליהן, כמי שמאסף חטים מעל גבי שעורין.

ו. שתי קפות או שתי מגורות, שנפלה תרומה לתוך אחת מהן ונבללה, ואין ידוע לאיזו מהן נפלה אם היו שתי המגורות בבית אחד, הרי אלו מצטרפות, ותעלה באחד ומאה מן הכל, כאלו היו שתיהן מגורה אחת; והקפות מצטרפות, ואפלו היתה קפה בבית זה וקפה בחצר אחרת לפי שקרוב הדבר לקבץ שתיהן בבית אחד. אבל אם היו שתי הקפות בשתי עירות, אין מצטרפות.

ז. וכיצד מעלה סאה שנפלה: אם רצה להעלותה מאחת משתייהן, מעלה; ואם רצה להעלות חציה מזו וחציה מזו, מעלה.

ח. כדים מלאים תאנים שלחלין, שדרס ליטרה תאנים שלתרומה בפי כד אחת מהם, ואין ידוע איזו היא אם היו שם מאה כד וכד, הרי זו תעלה; ולוקח כד אחת מהם ומתירה לכוהן חוץ מדמי אותה ליטרה, והשאר מתרין. ואם היו פחות ממאה הפמין כלן מדמע, והשולים מתרין. וכן אם דרסה על פי כורת, או על פי עגול, ואין ידוע איזה הוא.

ט. דרסה על פי עגול, ואין ידוע אם בצפון או בדרום, ולא איזה עגול הוא רואין אותם כאלו הם פרודות, ותעלה לפי המשקל אם יש בכל העגולין מאה ליטרין, תעלה: והוא שיש בכל עגול מהן יתר על שני ליטרין, כדי שתבטל התרומה ברב שספק התרומה, בטל ברב החלין.

י. התרומה ודאיה, אוסר במאה. וספקה, אוסר בחמשים; ואין לה התר אלא ברב: ואם היתה ביתר מחמשים, אינה צריכה רב. פיצד: תאנה אחת תרומה שנפלה לתשעה ותשעים, והרי המאה קימין הכל אסור לזרים, כמו שבארנו.

יא. נפלה אחת מחמשים, ואבדה אחת מן הכל שמא אחת מן החלין היא שאבדה, או האחת שנפלה היא שאבדה הרי אלו אסורות: עד שירבה עליהן ממקום אחר, ויוסיף עליהן חמשים תאנים ואחת יתר הכל. ואם נפלה אחת שלתרומה לתוך אחת וחמשים, ואבדה אחת מן הכל התרו השאר לזרים.

יב. סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ממעשר ראשון שלא נטלה תרומתו, או למעשר שני והקדש, ונדמע הכל אם למעשר ראשון נפלה, יקרא שם לתרומת מעשר; וימכר הכל לכוהנים, חוץ מדמי תרומה שנפלה ומדמי תרומת מעשר שבו. ואם למעשר שני והקדש נפלה, הרי אלו יפדו; וימכרו לכוהן, חוץ מדמי תרומה.

יג. סאה תרומה טמאה שנפלה לפחות ממאה חלין, או מעשר ראשון, או מעשר שני, או הקדש בין טהורים בין טמאים הואיל ונדמע הכל בתרומה טמאה שאסורה באכילה לכל, הרי הכל אסור לעולם; ומניחים אותן, עד שירקבו.

יד. במה דברים אמורים, בדבר שאין דרכו להאכל חי. אבל דבר שדרכו להאכל חי, לא יניחן שמא יתקל בהם, ויאכל מהן; אלא ידליק הכל, בדרך שמדליקין תרומה טמאה.

טו. סאה תרומה טהורה, שנפלה לפחות ממאה חלין טמאין ימכר הכל לכוהנים, חוץ מדמי תרומה. והכוהן אוכל מדמע זה קליות, או ילוש אותו במי פרות שאינן מכשירין כדי שלא תטמא התרומה מן החלין הטמאין; או ילוש מדמע זה פחות פחות מפביצה שאין אכל טמא מטמא אכל אחר, עד שיהיה כביצה; או יתחלק מדמע זה פחות מפביצה בכל עיסה, כדי שלא תטמא התרומה שבו.

טז. סאה תרומה טמאה, שנפלה למאה חלין טהורין, וכן סאה תרומה טהורה, שנפלה למאה חלין טמאין תעלה באחד

ומאָה; וְתֹאכַל קָלִיּוֹת, אוֹ תִלּוֹשׁ בְּמֵי פְרוֹת, אוֹ פָחוֹת פָּחוֹת
מִכִּבִּיצָה שְׁאִין הַסָּאָה שְׁנִפְלָה, הִיא הַסָּאָה עֲצָמָה שְׁעִלְתָּהּ.

יז. סָאָה תְרוּמָה טְמֵאָה, שְׁנִפְלָה לְמֵאָה סָאָה שְׁלִתְרוּמָה טְהוֹרָה
בְּטָלָה בְּמַעוּטָה, וְאוֹכְלִין הַכֹּל כְּטֵהוֹרָה; וְאִם נִפְלָה לְפָחוֹת
מִמֵּאָה, יִנִּיחַ הַכֹּל עַד שִׁירָקָב.

יח. שְׁתֵּי קָפוֹת שְׁנִפְלָה סָאָה שְׁלִתְרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן, וַיִּדַּע
לְאִיזוֹ מֵהֶן נִפְלָה, וְאַחֵר כֵּךְ נִפְלָה סָאָה שְׁנִיָּה, וַאֲיִן יָדוּעַ לְאִיזוֹ
מֵהֶן נִפְלָה אוֹמְרִים לְמָקוֹם שְׁנִפְלָה רֵאשׁוֹנָה, נִפְלָה שְׁנִיָּה: לְפִי
שְׁתּוּלִין אֶת הַקִּלְקָלָה בְּמִקְלָקָל.

יט. נִפְלָה סָאָה רֵאשׁוֹנָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶם, וַאֲיִן יָדוּעַ לְאִיזוֹ
מֵהֶן נִפְלָה, וְאַחֵר כֵּךְ נִפְלָה סָאָה שְׁנִיָּה, וַיִּדַּע לְאִיזוֹ מֵהֶן נִפְלָה
אִין אוֹמְרִים לְמָקוֹם שְׁנִפְלָה שְׁנִיָּה נִפְלָה רֵאשׁוֹנָה, אֲלֹא שְׁתִּיָּהֶן
מִקְלָקָלוֹת.

כ. הֵיוּ שְׁתֵּי קָפוֹת, אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה, וְנִפְלָה סָאָה
שְׁלִתְרוּמָה לְאַחַת מֵהֶן, וַאֲיִן יָדוּעַ אִיזוֹ הִיא אוֹמְרִין לְתוֹךְ
הַטְּמֵאָה נִפְלָה.

כא. שְׁתֵּי קָפוֹת, אַחַת שְׁלִתְרוּמָה טְהוֹרָה וְאַחַת שְׁלִחְלִין
טְמֵאִין, נִפְלָה סָאָה תְרוּמָה טְהוֹרָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן אוֹמְרִין
לְתוֹךְ שְׁלִתְרוּמָה נִפְלָה, וְהַחֲלִין יֵאָכְלוּ בְּטֵהָרָה כְּתְרוּמָה.

כב. נִפְלָה סָאָה תְרוּמָה טְמֵאָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן אוֹמְרִין לְתוֹךְ
שְׁלִתְרוּמָה נִפְלָה, וְהַחֲלִין יֵאָכְלוּ קָלִיּוֹת אוֹ יִלּוּשׁוּ בְּמֵי פְרוֹת.

כג. שְׁתֵּי קָפוֹת, אַחַת שְׁלִתְרוּמָה טְמֵאָה וְאַחַת שְׁלִחְלִין טְהוֹרִין,
וְנִפְלָה סָאָה שְׁלִתְרוּמָה טְהוֹרָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן אוֹמְרִין לְתוֹךְ
שְׁלִתְרוּמָה נִפְלָה, וְהַחֲלִין יֵאָכְלוּ קָלִיּוֹת; נִפְלָה סָאָה שְׁלִתְרוּמָה
טְמֵאָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן, שְׁתִּיָּהֶן אֲסוּרוֹת: שֶׁסֶּפֶק תְרוּמָה טְמֵאָה
אֲסוּר, וְסֶפֶק הַמִּדְמָע מִתֵּר, מִפְּנֵי שֶׁאֲסוּר תְרוּמָה טְמֵאָה מִן
הַתּוֹרָה וְאֲסוּר הַמִּדְמָע מִדְּבָרֵיהֶן, עַל הָעֵינָקָרִים שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהִלְכּוֹת
אֲסוּרֵי מֵאָכְלוֹת.

הַלְבוֹת תְרוּמוֹת פֶּרֶק טו

א. חֲבִית סְתוּמָה, מִדְמָעַת בְּכָל שְׁהוּא. פִּיֵּצֵד: חֲבִית סְתוּמָה
שְׁלִתְרוּמָה שְׁנִתְעַרְבָה בְּכֵמָה אֲלָפִים חֲבִיּוֹת סְתוּמוֹת, נִדְמָע
הַכֹּל; נִפְתָּחוּ הַחֲבִיּוֹת, תַּעֲלָה בְּאַחַד וּמֵאָה.

ב. נִתְעַרְבָה חֲבִית סְתוּמָה בְּמֵאָה חֲבִיּוֹת, וְנִפְלָה אַחַת מֵהֶן לִים
הַגְּדוֹל הַתְּרוּ כֶּלֶן, וְאוֹמְרִין שְׁלִתְרוּמָה הִיא שְׁנִפְלָה. מַה שְׁאִין
כֵּן בְּתֵאנָה שְׁנִפְלָה לְמֵאָה, וְנִפְלָה אַחַת מֵהֶן לִים הַגְּדוֹל אֲלֹא
צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ אַחַת: לְפִי שֶׁהַחֲבִית, נִפִּילְתָּה נִפְרָת; וְתֵאנָה
וְכִיּוּצָא בָּהּ, אִין נִפִּילְתָּה נִפְרָת.

ג. חֲבִית סְתוּמָה שְׁנִתְעַרְבָה בְּמֵאָה חֲבִיּוֹת, וְנִפְתָּחָה אַחַת מֵהֶן
נוֹטֵל מִמֶּנָּה אַחַד מִמֵּאָה, וְשׁוֹתָה אוֹתָה הַחֲבִית. אֲבָל שְׁאָר
הַחֲבִיּוֹת אֲסוּרוֹת, עַד שִׁיתְפָּתְחוּ; וְכָל אַחַת וְאַחַת שִׁתְפָּתַח מֵהֶן,
נוֹטֵל מִמֶּנָּה כְּדֵי דְמוּעָה וְשׁוֹתָה הַשְּׁאָר.

ד. נִתְעַרְבָה חֲבִית בְּמֵאָה וַחֲמִשִּׁים חֲבִיּוֹת, וְנִתְפָּתְחוּ מֵהֶם חֲבִיּוֹת
נוֹטֵל מֵהֶם כְּדֵי דְמוּעָן, חֲבִית אַחַת; וְשׁוֹתָה הַמֵּאָה. וְשְׁאָר

הַחֲמִשִּׁים אֲסוּרוֹת, וְאֵין מַחֲזִיקִין לְאוֹתָהּ חֲבִית שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁהִיא בָּרֵב אֶפְלוּ הָיוּ כַּמָּה אֲלָפִים חֲבִיּוֹת, כֹּלֵן מְדַמֵּעַ. וְכֹל מֶה שִׁיפְתַּח נוֹטֵל מִמֶּנּוּ אֶחָד מִמָּאָה, וְשׁוֹתָהּ הַשִּׁירִים; וְהַשָּׂאָר מְדַמֵּעַ.

ה. כָּכֵר בְּאַרְנוֹ בַּהֲלָכוֹת אֲסוּרֵי מֵאֲכָלוֹת, שֶׁהַמַּחֲמֵץ וְהַמִּתְבָּל אוֹסֵר בְּכֹל שֶׁהוּא; לְפִיכָךְ אִם רִסַּק תַּפּוּחַ שֶׁלִּתְרוּמָה, וּנְתַנּוּ לְתוֹךְ הָעִיסָה וְהַחֲמִיצָה כָּל הָעִיסָה מְדַמֵּעַת, וְאֲסוּרָה לְזָרִים. בִּיצָה שֶׁנִּתְבָּלָה בְּתַבְלִין שֶׁלִּתְרוּמָה אֶפְלוּ חֵלְמוֹן שֶׁלֶּה אֲסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹלֵעַ. שָׂאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנִּפְּלָ לְתוֹךְ הָעִיסָה, וְהִגְבִּיהוּ, וְאַחֵר כֹּךְ נִתְחַמֶּצֶה הָרִי זֶה מִתֵּרֵת.

ו. כָּכֵר בְּאַרְנוֹ שֶׁאִם נִתְעַרְבָה תְּרוּמָה מִיֵּן בְּשֵׁאִינוּ מִינוּ, בְּנוֹתֵן טַעַם; לְפִיכָךְ בָּצַל מִחֲתָךְ שֶׁנִּתְבָּשַׁל עִם הַתְּבָשִׁיל אִם הָיָה הַבָּצַל תְּרוּמָה, וְהַתְּבָשִׁיל חֲלִין, וְיֵשׁ בּוֹ טַעַם הַבָּצַל הָרִי הַתְּבָשִׁיל אֲסוּר לְזָרִים; וְאִם הָיָה הַתְּבָשִׁיל תְּרוּמָה, וְהַבָּצַל חֲלִין, וְנִמְצָא טַעַם הַתְּבָשִׁיל בְּבָצַל הָרִי הַבָּצַל אֲסוּר לְזָרִים.

ז. עֲדָשִׁים שֶׁנִּתְבָּשְׁלוּ, וְאַחֵר כֹּךְ הַשְּׁלִיף לְתוֹכָן בָּצַל יָבֵשׁ אִם הָיָה שָׁלֵם, הָרִי זֶה מִתֵּר; וְאִם הָיָה מִחֲתָךְ, בְּנוֹתֵן טַעַם. וְאִם בָּשַׁל הַבָּצַל עִם הָעֲדָשִׁים, בֵּין שָׁלֵם בֵּין מִחֲתָךְ בְּנוֹתֵן טַעַם. וְשָׂאָר כָּל הַתְּבָשִׁיל בֵּין שֶׁהַשְּׁלִיף הַבָּצַל אַחֵר שֶׁנִּתְבָּשַׁל בֵּין שֶׁבָשְׁלוּ עִם הַתְּבָשִׁיל, בֵּין שָׁלֵם בֵּין מִחֲתָךְ מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם.

ח. וּמִפְּנֵי מֶה בָּצַל אֶחָד שָׁלֵם לְתוֹךְ עֲדָשִׁים שֶׁנִּתְבָּשְׁלוּ, אֵין מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ: מִפְּנֵי שֶׁאִינוּ שׁוֹאֵב מִהֵן שֶׁהָרִי הוּא שָׁלֵם, וְלֹא פוֹלֵט לְתוֹכָן שֶׁכָּכֵר נִתְבָּשְׁלוּ. וְאִם הָיוּ בָּצִלִּים רַבִּים, הָרִי הֵן כִּמְחֲתָךְ; וְכֵן אִם נִטְלָה פּוּטָמָתוֹ אוֹ קִלְפָתוֹ הַחִיצוֹנָה, אוֹ שֶׁהָיָה לֶח הָרִי הוּא כִּמְחֲתָךְ. וְהַקִּפְלוּט בֵּין לֶח בֵּין יָבֵשׁ, בֵּין שָׁלֵם בֵּין מִחֲתָךְ בְּנוֹתֵן טַעַם.

ט. הַכּוֹבֵשׁ יֶרֶק שֶׁלְחֲלִין, עִם יֶרֶק שֶׁלִּתְרוּמָה הָרִי זֶה מִתֵּר לְזָרִים, חוּץ מִמִּינֵי בָּצִלִּים וְחֲצִיר וְשׁוּמִים: שֶׁאִם כָּבֵשׁ יֶרֶק שֶׁלְחֲלִין עִם בָּצִלִּים שֶׁלִּתְרוּמָה, אוֹ בָּצִלִּים חֲלִין עִם בָּצִלִּים שֶׁלִּתְרוּמָה הָרִי אֵלּוֹ אֲסוּרִין. כָּבֵשׁ יֶרֶק שֶׁלִּתְרוּמָה, עִם בָּצַל שֶׁלְחֲלִין הָרִי הַבָּצַל מִתֵּר לְזָרִים.

י. זִיתֵי חֲלִין שֶׁכָּבֵשָׁן עִם זִיתֵי תְּרוּמָה אִם הָיוּ אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ פְּצוּעִין, אוֹ שֶׁהָיוּ שֶׁלְחֲלִין פְּצוּעִין וְשֶׁלִּתְרוּמָה שְׁלֵמִין, אוֹ שֶׁכָּבֵשָׁן בְּמֵי תְּרוּמָה הָרִי אֵלּוֹ אֲסוּרִין; אֲבָל אִם הָיוּ שְׁנִיחֵן שְׁלֵמִין, אוֹ שֶׁהָיוּ זִיתֵי תְּרוּמָה פְּצוּעִין וְזִיתֵי חֲלִין שְׁלֵמִין הָרִי אֵלּוֹ מִתֵּרִין: לְפִי שֶׁהַפְּצוּעִין שׁוֹאֲבוֹת מִן הַשְּׁלֵמִין.

יא. מִי כָּבֵשִׁים וּמִי שִׁלְקוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה, הָרִי הֵן אֲסוּרִין לְזָרִים. הַשֵּׁבֶת עַד שֶׁלֹּא נִתְּנָה טַעַם בְּקִדְרָה, יֵשׁ בָּהּ מְשׁוּם תְּרוּמָה; וּמִשְׁנִתְּנָה טַעַם בְּקִדְרָה, אֵין בָּהּ מְשׁוּם תְּרוּמָה.

יב. הָרוּדָה פֶּת חֲמָה, וְנִתְּנָה עַל פִּי חֲבִית שְׁלִיין תְּרוּמָה אִם הָיְתָה הַפֶּת חֲטִים, הָרִי זֶה מִתֵּר; וּפֶת שֶׁלְשַׁעוּרִים אֲסוּרָה, מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׁעוּרִים שׁוֹאֲבוֹת.

יג. תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוּ בְּכַמּוֹן שֶׁלִּתְרוּמָה, וְאַפָּה בּוֹ אֶת הַפֶּת הַפֶּת מִתֵּרֵת: שֶׁאֵין בָּהּ טַעַם הַכַּמּוֹן, אֲלֹא רִיחוֹ; וְהָרִיחַ אֵינוֹ אוֹסֵר.

יד. שְׁעוּרִין שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנִּפְּלוּ לְבוֹר שְׁלֵמִים אֵף עַל פִּי שֶׁהִבְאִישׁוּ מִימֵיו הָרִי הֵן מִתֵּרִין, שֶׁאֵין נוֹתֵן טַעַם שֶׁפָּגַם אוֹסֵר.

תלתן של תרומה, הוא ועצו שנפל לתוך בור שליין אם יש בזרע התלתן כדי לתן לבדו טעם ביין, הרי היין אסור לזרים.

זו. שני כוסות שליין, אחד תרומה ואחד חלין מזג כל אחד מהן במים, ואחר כך ערבן רואין את יין החלין כאלו אינו, וכאלו יין התרומה נתערב במים, שהרי אינו מינו: אם ראוי אותו המים לבטל טעם יין התרומה, הרי הכל מתר לזרים; ואם לאו אסור, שכבר בארנו שאין המים מעלה את היין.

זו. יין של תרומה שנפל על גבי פרות ידיחם, והם מתרות; וכן שמן של תרומה שנפל על גבי פרות ידיחם, והם מתרות. נפל השמן על גבי יין יקפה אותו, והיין מתר לזרים. נפל על גבי הציר, יקפה אותו; ויטל קלפה מעל הציר, כדי שיסיר כל הציר שבו טעם השמן.

יו. קדרה שבשל בה תרומה, לא יבשל בה חלין; ואם בשל, בנותן טעם: ואם שטף הקדרה במים או ביין, הרי זה מתר לבשל בה. בשל במקצת הכלי אין צריך לשטף את כלו, אלא שוטף מקום הבשול בלבד.

יח. תרומה גדולה, ותרומת מעשר, והחלה, והבכורים כלן נקראו תרומה: בתרומת מעשר הוא אומר "והרמתם ממנו תרומת ה'" (במדבר יח, כו), ואומר "בתרומת גרן" (במדבר טו, כ); ובחלה נאמר "חלה, תרימו תרומה" (שם), ונאמר "לא-תוכל לאכל בשעריך, מעשר דגנך . . . ותרומת ידך" (דברים יב, יז). ואין לה דבר שטעון הבאת מקום שלא פרטו בפסוק זה, חוץ מן הבכורים; ובהן נאמר "ותרומת ידך", הא למדת שהן קרואין תרומה.

יט. לפיכך דין ארבעתן לענין אכילה ודמוע, אחד הוא כלן עולין באחד ומאה, ומצטרפין זה עם זה; ואם נטמאו, ישרפו. ודין תרומת מעשר שלדמאי בכל אלו הדרכים בתרומת מעשר שלודאי, אלא שאין לוקין על אכילתה.

כ. כל האוכל תרומה, מברך ברכת אותו מאכל; ואחר כך מברך, אשר קדשנו בקדשתו שלא-הרון, וצונו לאכל תרומה. וכך קבלנו וראינום מברכים, אפלו בחלת חוצה לארץ שגם אכילת קדשי הגבול בעבודה, שנאמר "עבדת מתנה, אתן את-כהנתכם" (במדבר יח, ז).